

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenåлма

Vår dato:

10.11.2020

Vår ref:

2018/1681

Deres dato:

24.04.2020

Deres ref:

AVINOR AS AVD RØRVIK LUFTHAVN
Postboks 150
2061 GARDERMOEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Elise Hermo Rusti, + 47 74168071

Fornyett utslippstillatelse for Rørvik lufthavn - Nærøysund kommune

Avinor AS har fått ny tillatelse til bruk av kjemikalier til avising av fly og bane på Rørvik lufthavn gnr/bnr 12/21 og 2/44 i Nærøysund kommune.

Tillatelsen er gyldig fra d.d. og erstatter tillatelsen for avisingsaktivitet datert 17.01.2019.

Tillatelsen har en ramme på 7000 kg KOF/år for baneavisingskjemikalier, 10 000 liter 100 % glykol/år for flyavisingskjemikalier, samt utslipp i forbindelse med testing av utstyr for skum- og pulverbasert brannsløkkemiddel

Fylkesmannen viser til søknad av 11.10.2019, opplysninger som er kommet fram under behandlingen, og bedriftens svar på innkommende høringer.

Informasjon om vedtak

Fylkesmannen i Trøndelag har endret Avinor AS sin utslippstillatelse til avising av fly og bane på Rørvik lufthavn Ryum. Utslippstillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og endret i medhold av § 18 1. ledd punkt 5. Merk også at vedleggene til tillatelsen er en del av de juridiske kravene til bedriften.

Redegjørelse

Rørvik lufthavn har en utslippstillatelse for fly- og banevisning av 17.01.2019. I utslippstillatelsen er det tillatt at utslipp av glykolholdig overvann fra flyavisingen ledes via overvannsystemet til Vikanfjorden. Den tillatte mengden forbrukt flyavisingsvæske er satt til 7000 liter (målt som 100 % glykol) per avisingsseong. Fra baneavisning tillates det utslipp av organisk stoff tilsvarende en KOF-belastning på 7000 kg O₂ pr. år.

Rørvik lufthavn søkte 11.10.2019 om ny utslippstillatelse. Dette på bakgrunn av at det allerede første driftsår med ny tillatelse pr. 4. oktober 2019 ble brukt 90,5 % av tillatt mengde flyavisingskjemikalier. Avinor ønsker robuste utslippstillatelseter som sikrer sikker og forsvarlig drift og trafikkavvikling over tid, slik at nye ressurskrevende søknadsrunder kan unngås.

E-postadresse:
fmtlpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.fylkesmannen.no/tl

Org.nr. 974 764 350

I tillegg til endring i tillatt kjemikalieforbruk, søkes det også om at enkelte vilkår og detaljer i tillatelsen endres. Oppsummert søker Avinor om:

- Midlertidig (for 2019) og permanent endring i forbruk av flyavisings kjemikalier tilsvarende 10 000 liter 100 % glykol
- Endring i ordlyd om at tillatelsen gjelder «forurensning fra baneavising og flyavising»
- Endring i krav om dokumentasjon av PEC/PNEC for flyavisingskjemikalier i ferskvannsresipient
- Endring i krav om utslippskontroll
- Bortfall av krav om overvåkning av luft
- Endring i ordlyd i vedtaksbrev, ang. rensing av utslipp

Flyavisingskjemikalier

Avinor søker om endring av forbruk av flyavisingskjemikalier tilsvarende 10 000 liter 100 % glykol. Dette er tilsvarende som det ble søkt om forrige gang der Fylkesmannen ikke ga mengdene som omsøkt, men satt grenseverdien til 7000 liter. Avinor skriver i sin søknad at allerede første driftsår med ny tillatelse ser de at det pr. 4. oktober 2019 har blitt brukt 90,5 % av tillatt mengde flyavisingskjemikalier. Avinor vil uansett størrelse på tillatelsen ikke bruke mer kjemikalier enn nødvendig, da bruk av kjemikalier er betydelig kostnadsdrivende.

Avinor jobber kontinuerlig for at driften av lufthavnene ikke skal medføre uakseptabel miljøpåvirkning. Hvis økt forbruk skulle vise seg å ha en uakseptabel miljøpåvirkning er Avinor gjennom forurensingsloven forpliktet til å vurdere ulike avbøtende tiltak. På bakgrunn av den store økningen aksepterte Avinor å gjennomføre overvåkning i henhold til vannforskriften. Dette vil danne en god bakgrunnsdokumentasjon for lufthavnen, i og med at forbruket har økt de siste årene og kan forventes å øke ytterligere.

Tillatelsen gjelder «forurensning fra baneavising og flyavising»

Avinor skriver at det ble søkt om forbruk av kjemikalier som benyttes til fly- og baneavising. Det er ikke dokumentert at dette forbruket medfører en forurensningssituasjon. De minner også om Avinors konsernmål for fagområdet Vann og grunn for perioden 2016-2020: «Aktiviteter ved Avinors lufthavner skal ikke medføre ny grunnforurensning eller redusert miljøtilstand i vannmiljø». Avinor jobber aktivt for at dette målet etterlevs. Avinor søker derfor om endring i vilkåret og ber om at ordlyd endres til «Tillatelsen gjelder forbruk av...».

Endring i krav om dokumentasjon av PEC/PNEC for flyavisingskjemikalier i ferskvannsresipient

Avinor skriver at normalt er det dokumentasjon av at PEC/PNEC <1 for tilsetningsstoffet i avisingskjemikalierne det blir satt krav til, da det er tilsetningsstoffet som er giftig. Avinor antar det er dette som menes og ber om at teksten endres for dette punktet. PEC dokumenteres gjennom analyse. Videre er det ikke ferskvannsresipienter ved Rørvik lufthavn.

Avinor vil legge opp til analyse av tilsetningsstoffer i overvannskanalen. Avinor vil analysere på tilsetningsstoffet i punkt P2 gjennom to sesonger. Hvis dette stoffet ikke er påvist i løpet av denne tiden, vil analysen av dette stoffet avsluttes.

Utslippskontroll

Avinor skriver at det anses ikke som hensiktsmessig å etablere volumstrømsmålinger i alle utslippspunkter fra lufthavnen. Dette krever etablering av infrastruktur og instrumentering i kummer og rør, som anses uhensiktsmessig for en lufthavn på denne størrelsen. I tillegg vil det være en stor andel av infiltrasjon, noe som ikke vil kunne fanges opp i slike målinger. Kjemikalieforbruket

er fortsatt relativt begrenset, og Avinor anser det som tilstrekkelig at det tas stikkprøver fra vannstrømmene slik som beskrevet i oppdatert miljøovervåkingsprogram. Det gjøres også en beregning på organisk belastning tilsvarende som utført i søknaden, men basert på faktisk forbruk. Avinor søker på bakgrunn av dette om endring i vilkåret og ber om at det omformuleres til (understreking viser endring i tekst):

«Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til vann ved å gjennomføre målinger. Målinger kan bestå av prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Valg av metode skal begrunnes i lufthavnens miljøovervåkingsprogram....»

Program for utslippskontroll

Avinor mener at dette punktet setter svært detaljerte krav til utslippskontroll. Ved en lufthavn er det svært mange vannstrømmer og det er også mye infiltrasjon av overvann fra store flater. Avinor kan ikke se at det er gjennomførbart å redegjøre for alle utslippsstrømmer, volum og innhold.

Hovedstrømmene er allerede beskrevet som en del av søknaden og gjennom en beregning av organisk belastning basert på faktisk forbruk, vil en kunne ha tilstrekkelig kontroll på den miljømessige belastningen fra lufthavndriften. Avinor søker på bakgrunn av dette om endring i vilkåret og ber om at det omformuleres til kun å bestå av eksisterende første avsnitt:

«Bedriften skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram) som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1 første ledd), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).».

De skriver at dette vil sørge for at de redegjør for prøvetaking og valg av målinger i miljøovervåkings-programmet, som Fylkesmannen kan kommentere på.

Overvåkning av luft

Kravet om overvåkning av luft søkes fjernet, da gjennomførte målinger ved Oslo lufthavn ikke skulle tilsi at dette er et problem ved Rørvik lufthavn. Det påpekes at Rørvik lufthavn heller ikke har et aktivt brannøvingsfelt.

Avinor ber om følgende ordlyd:

«Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram.»

Ordlyd i vedtaksbrevet

I veilederen til vannforskriften står det at § 12 «skal vurderes når det skal fattes enkeltvedtak om ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst som kan medføre at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes.» Avinor vil minne om at driften av Rørvik lufthavn ikke er en ny aktivitet. Det er heller ikke dokumentert at lufthavnen bidrar til at miljømålene ikke nås.

Avinor påpeker videre at rensing av propylenglykol kan gjennomføres, men da i et biologisk rensetrinn, for eksempel i et kommunalt renseanlegg eller som infiltrasjon i grunnen. Et kommunalt renseanlegg med biologisk rensetrinn er ikke tilgjengelig i Rørvik lufthavn sitt nærområde. Avinor mener derfor at bruken av ordet «renseanlegg» er uheldig da dette binder dem til en vanskelig tilgjengelig og potensielt svært dyr løsning. For at FMTLs vurdering skal være iht. hva som faktisk er mulig å gjennomføre, ber Avinor om at ordlyden endres til:

«Hvis miljøovervåkingen viser at lufthavnens drift medfører en forringelse av vannkvaliteten i nærliggende resipienter, skal Avinor vurdere hensiktsmessige avbøtende tiltak for å hindre at belastningen på resipienten blir uakseptabel.»

Vurdering av naturmangfoldloven

Med referanse til vår kommentar over, ber Avinor om at ordlyden endres til:

«Hvis miljøovervåkingen viser at lufthavnens drift medfører en forringelse av vannkvaliteten i nærliggende resipienter, skal Avinor vurdere hensiktsmessige avbøtende tiltak for å hindre at belastningen på resipienten blir uakseptabel.»

Oppsummering

Avinor skriver at dersom vilkårene blir stående kan dette medføre fremtidige operative begrensninger på Rørvik lufthavn i perioder med krevende vinterforhold. Tillatelsen fra Fylkesmannen har ikke tilstrekkelig rammer for forventet, fremtidig kjemikalieforbruk, og har ikke tatt hensyn til det omsøkte forbruket og Avinor sin begrunnelse for dette.

Kravene om at det skal dokumenteres volumer og mengder for utslipp til alle resipienter vil medføre betydelige investeringer i infrastruktur. Det er ikke infrastruktur for dette på lufthavnen i dag. Dersom vilkårene for dette blir stående vil dette medføre at andre investeringer knyttet til utvikling av lufthavnen ikke kan realiseres. Dette kan få konsekvenser for de fremtidige tilbudene ved lufthavnen, både for reisende og for det operative ved lufthavnen.

Avinor vurderer at det omsøkte forbruket er miljømessig forsvarlig, og vil sikre en robusthet i avvikling av flytrafikk. Det vil også bidra til at Avinor kan investere riktig i forbindelse med den videre utvikling av lufthavnen.

Høring

Søknaden har ligget på høring fra 08.04.2020 til 18.05.2020.

Trøndelag fylkeskommune, datert 05.05.2020

Trøndelag fylkeskommune er som vannregionmyndighet opptatt av å sikre at alt arbeid som berører vann skal ivareta hensynet til opprettholdelse eller forbedring av vannforekomster. Omsøkte tiltak må vurderes i henhold til Regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag 2016-2021 og vannforskriftens § 4 og § 12. Alle kjente/registrerte vannforekomster rundt flyplassen har ifølge Vann-nett god økologisk tilstand.

Trøndelag fylkeskommune forutsetter at Avinor sine miljømålsettinger, plan for miljøovervåking (MOV), og rapportering vil forhindre og/eller fange opp eventuelle skader på vannmiljøet rundt flyplassen.

Trøndelag fylkeskommune har ingen andre bemerkninger til Avinor sin søknad om ny utslippstillatelse av avisingsvæske.

Kystverket Midt-Norge, datert 06.05.2020

Kystverket skriver at de ikke har merknader til søknaden. De har heller ikke noen forutsetning til å vurdere miljøbelastningen av KOF og eventuelle miljøgifter på resipient som er tilgrensende sjøareal. De vil likevel nevne at de forutsetter at tiltakshaver har vurdert risikoen for akutt forurensning fra disse stoffene, og dimensjonert beredskap og rutiner for å forebygge for slike hendelser. Videre skriver de at de minner om varslingsplikta ved akutt forurensning.

Nærøysund kommune, datert 19.05.2020

Kommunen skriver at de ikke har noen ytterligere informasjon i tillegg til det som kommer frem av offentlig tilgjengelige registre. Men det påpekes at det er registrert sjøfuglarter i nærheten av

utslippsområdet som er kategorisert som nært truet/sårbar på norsk rødliste over arter. Kommunen er ikke kjent med at det foregår andre reguleringsarbeid i nærhet av flyplassen.

Bedriftens omsøkte aktivitet er i tråd med gjeldende reguleringsplan og tilhørende bestemmelser, det vises til gjeldende områdereguleringsplan for området, vedtatt 25.06.2015.

Kommunen skriver at flyplassen har privat slamtank og er ikke koblet på det offentlige avløpsnett, kommunen vurderer dermed at det ikke er nødvendig å stille særskilte krav som gjelder påslipp på det offentlige nettet etter forurensingsforskriften kap 15 A.

Avinors kommentarer til uttalelsene

Trøndelag fylkeskommune

Avinor skriver at hensikten med miljøovervåkingen er nettopp å fange opp eventuelle påvirkninger fra lufthavnens drift. Sommeren 2020 er det også gjennomført en resipientundersøkelse iht. krav i Vannforskriften. Hvis det gjennom disse undersøkelsene gjøres funn som indikerer negativ påvirkning vil avbøtende tiltak vurderes.

Kystverket Midt-Norge

Avinor skriver at lufthavnen har en egen miljørisikoanalyse og at denne oppdateres årlig. Akutte utslipp av både fly- og baneavisingkjemikalier er inkludert i denne risikoanalysen, og lufthavnenes beredskap og beredskapsøvelser innen akutt forurensing tar utgangspunkt i denne. Avinor er klar over varslingsplikten ved akutt forurensing, og håndtering av dette er dekket i deres styringssystem både sentralt og lokalt på den enkelte lufthavn.

Nærøysund kommune

Angående registrerte sjøfuglarter i nærheten av utslippsområdet skriver Avinor at avisingsvæsken raskt vil fortynnes ved utslippspunktet og så brytes ned i vannmassene. Avinor mener dermed at utslippet ikke utgjør en trussel mot de rødlistede fugleartene.

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Vi viser til våre vurderinger og begrunnelser i behandling av tillatelse for Rørvik lufthavn gitt 17.01.2019. Fylkesmannen mener at det ikke er mye som har forandret seg siden da, og vil dermed i dette vedtaket kun kommentere det som det søkes om i denne omgang.

I brev av 31.10.2019 ble det sendt foreløpig svar der Fylkesmannen skriver følgende:

På grunn av klagebehandling av vedtak om tillatelse for Røros lufthavn og Trondheim lufthavn Værnes, utsettes behandling av søknad om endring av tillatelse for Rørvik lufthavn. Rørvik lufthavn må foreløpig forholde seg til gjeldende utslippstillatelse av 17.01.2019.

Flyavising

I avisings sesongen 2018-2019 ble det til sammen brukt 7282 liter 100 % glykol. Dette er en økning fra sesongen 2017-2018 da det ble brukt 4198 liter. Dette er hovedsakelig grunnet endringen med flere overnattende fly, som førte til et større behov for flyavising enn tidligere. Fylkesmannen i Trøndelag ble varslet om det økte forbruket i et brev datert 11.04.2019. Det ble benyttet mest kjemikalier i desember og januar. Avinor har rapportert at forbruket for 2019 var på 9336 liter. Vi ser at forbruket har økt de siste årene og forstår Avinors ønske om robuste utslippstillatelser som sikrer sikker og forsvarlig drift og trafikkavvikling over tid. Fylkesmannen setter dermed grenseverdien for forbruk av flyavising til 10 000 liter 100 % glykol, som omsøkt.

Flyavising skjer på oppstillingsplattform og avrenning herfra føres sammen med annet overvann fra flyoppstilling- og terminalområdet til en overvannskanal sørvest for flyoppstillingsområdet. Avrenning fra snødeponi drenerer også hit. Kanalen er i direkte kontakt med sjø og vannstanden her vil i stor grad følge tidevannet med tilhørende vannutskifting. Avinor overvåker både utslippspunktet fra oppstillingsplattformen, samt i selve kanalen, for å dokumentere om flyavisingen medfører noen negativ effekt i kanalen. Prøvene tas som stikkprøver. Det skal gjennom rapportering fra miljøovervåkingen vurderes om de samlede aktivitetene på lufthavnen påvirker vannet i kanalen i uakseptabel grad.

Tillatelsen gjelder «forurensning fra baneavising og flyavising»

Avinor ønsker at det står forbruk av.. i stedet for forurensning fra... Dette er en standardformulering i mal utarbeidet av Miljødirektoratet, og Fylkesmannen ser dermed ingen hensikt i å endre denne formuleringen. Fylkesmannen mener også at det er forurensning/fare for forurensning vi gir tillatelse til.

Selv om det stilles forbrukskrav i tillatelsen bør man være klar over at det ikke har en direkte betydning for utslippsmengdene og miljøeffekt og hvor kjemikaliene tar veien. Det er ikke forbruket av kjemikalier som er relevant, men den mengden som slippes ut til miljøet. Det mest hensiktsmessige er derfor at selve utslippet blir regulert ved å sette konkrete utslippsgrenser som er basert på vurdering av tålegrensen for nedbrytning av avisingkjemikalier. Fylkesmannen mener derfor at det er riktig at tillatelsen gjelder forurensning fra avisingkjemikalier.

Endring i krav om dokumentasjon av PEC/PNEC for flyavisingkjemikalier i ferskvannsresipient.

Fylkesmannen ser at det for PEC/PNEC forholdet har lurt seg inn en feil ved at det står flyavisingkjemikalier i stedet for tilsetningsstoffer. Krav om dokumentasjon om PEC/PNEC skal gjelde tilsetningsstoff i flyavisingkjemikalier, ikke avisingkjemikaliet i seg selv.

Fylkesmannen ser videre at det ved en feil står ferskvannsresipient.

Utslippskontroll og program for utslippskontroll

Avinor har i sin søknad redegjort for alle utslippsstrømmene ved Rørvik lufthavn. Formålet med tillatelsens vilkår 11 om utslippskontroll er å dokumentere at tillatelsens utslippsgrenser overholdes. Fylkesmannen har regulert utslippet fra flyplassen gjennom grenser for forbruk av avisingkjemikalier. Utslippskontrollen er derfor i denne saken knyttet til overvåking av tålegrensen for KOF i resipienten, som Avinor har beregnet til å være 0,6 kg KOF/år*m². Mye av avrenningen fra Rørvik lufthavn er regnet som diffuse utslipp. Diffuse utslipp til vann er overvann, både det som ledes i rør, samles opp og det som går rett til grunnen eller til sjø/elv. Diffuse utslipp kan være vanskelig å måle og det finnes i liten grad standardiserte metoder. Måling av volumstrøm, det vil si vannmengden ut fra et utslippspunkt, må gjøres på et egnet sted med anerkjent standardisert måleutstyr. Volumstrømmålinger er derfor lite egnet for å måle vannmengder i disse diffuse utslippene.

Virksomheter med utslipp til vann har plikt til å ha oversikt over utslippene sine. Denne plikten er bakgrunnen for myndighetens krav om utslippskontroll. I tillegg skal virksomheten også kjenne til sin påvirkning på miljøet. Ved å lage et program for resipientovervåking, skaffer bedriften informasjon som kan bidra til å kartlegge bedriftens påvirkning, og lage et grunnlag for å vurdere om tiltak er nødvendig. Avinor har utarbeidet et program for overvåking av avrenning og utslipp som kan påvirke omkringliggende resipienter, som avisingkjemikalier og olje. Fylkesmannen mener derfor at Avinors miljøovervåkingsprogram for Rørvik lufthavn er tilstrekkelig.

Fylkesmannen endrer dermed vilkår 11.2 til

Bedriften skal til enhver tid ha et utslipps- og resipientovervåkingsprogram for utslipp til grunnvann, sjø og vassdrag, som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til vann ved å gjennomføre målinger. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- *utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i vilkår 3.1.1 i tillatelsen*
- *utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift*
- *utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten*

For utslipp av komponenter som er regulert i vilkår 3.1.1 skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 11.5. Alle diffuse utslipp skal rapporteres i egenkontrollrapporten.

Fylkesmannen endrer vilkår 11.4 til

Ved utarbeidelse av måleprogram skal bedriften:

- *velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver*
- *beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder*
- *vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (eksempelvis volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå velge frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester*
- *holde programmet for utslippskontroll oppdatert*

Overvåkning av luft

Det er ikke utslipp til luft som blir regulert av denne tillatelsen, og ordet luft fjernes dermed.

Grunnforurensning

Deler av området er registrert i Miljødirektoratets database over eiendommer med forurenset grunn, Grunnforurensningsdatabasen. Dette er knyttet til det nedlagte brannøvingsfeltet. Lokalitetene er registrert som påvirkningsgrad 2 akseptabel forurensning med dagens areal- og resipientbruk. Dersom Avinor har gjort undersøkelser på de aktuelle lokalitetene skal bedriften registrere sine funn i Grunnforurensningsdatabasen.

Databasen er bygget opp slik at bedriften/bedriftens konsulent selv oppretter egne lokaliteter og legger inn data. Fylkesmannen får melding om dette og godkjenner innleggingen før denne blir synlig i databasen. Data leveres på importformat, som finnes på <http://grunnforurensning.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Grunnforurensningsdatabasens retningslinjer og nødvendig veiledningsmateriale.

Vurdering etter vannforskriften

Ifølge vannforskriften § 4-6 skal tilstanden i overflatevann og grunnvann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Vannforekomstene som ligger nærmest den omsøkte flyplassen er bekkefelt Vikna (kode i Vann-Nett; 143-114-R) og Brønnøyfjorden (kode i Vann-Nett; 0341000035-C). Vannforekomsten bekkefelt

Vikna og Brønnøyfjorden er registrert med god økologisk tilstand og ukjent kjemisk tilstand. Klassifiseringen til bekkefelt Vikna har lav pålitelighetsgrad, mens den økologiske tilstanden til Brønnøyfjorden har høy pålitelighetsgrad. Vannforskriften skal være kunnskapsbasert. Det vil si at det skal ligge vitenskapelige data til grunn for vurdering av tilstand. Middels pålitelighetsgrad viser at det finnes data, men at datagrunnlaget kan være tynt.

Det meste av avrenningen fra flyplassen går til sjøen. Norsk institutt for vannforskning (NIVA) gjennomførte i 2014 på oppdrag fra Ytre Namdal Regionråd, Kystgruppen, undersøkelser i sjøen utenfor lufthavnen. Det ble da ikke registrert eutrofierings-problematikk her, men vurdert å være god økologisk tilstand. Ut ifra dette antas det at vannutskifting på utslippslokalitetene er god og avisingkjemikalier vil brytes raskt ned. Utslippene forventes derfor ikke å gi nevneverdig effekt på vannforekomstene. Disse vurderingene er gjort med bakgrunn i vannforskriften §§ 4 og 5.

I henhold til Avinors egne prosedyrer og det overordnede konsernmålet om at lufthavnenes drift ikke skal føre til ny grunnforurensning eller redusert tilstand i vannmiljø, overvåkes utslipp gjennom avisingssesongen iht. et eget miljøovervåkningsprogram. Dette miljøovervåkningsprogrammet ble etablert i forbindelse med søknad om revidert utslippstillatelse før vintersesongen 2017-2018. Overvåkingen for sesongen 2018/2019 viser at det ikke påvises kjemikalier i utslippspunktet, med unntak av midt i avisingssesongen. KOF i avrenning til overvannskanalen var i august 2018 høyere enn registrert i løpet av avisingssesongen. Dette kan skyldes økt biologisk aktivitet og plantevekst i løpet av sommeren. Innhold av organisk karbon (TOC) er også høyere i august enn tidligere. De lave konsentrasjonene av avisingkjemikalier som påvises i avrenning til kanalen anses ikke å kunne påvirke sjøresipienten negativt, da vannutskiftingen i kanalen er stor og konsentrasjonene som slippes ut er svært lave. Videre overvåking vil gi bedre dokumentasjon på forholdene.

I vårt vedtak av 17.01.2019 påla vi Avinor å ha et miljøovervåkningsprogram som dokumenterer hvordan utslipp fra flyplassen påvirker økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster (overvåking etter vannforskriften). Det har blitt gjennomført resipientundersøkelser i henhold til i krav i vannforskriften i 2020, men resultatene fra denne undersøkelsen foreligger ikke enda. Hvis det gjennom disse undersøkelsene gjøres funn som indikerer negativ påvirkning, vil avbøtende tiltak vurderes. Det vil ut ifra resultatene fra den undersøkelsen fastsettes intervall for overvåkingen.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket iht. lovens retningslinjer.

Det er stort sett baneavisingkjemikalier som vil gå til omliggende resipienter, Avinor får ikke tillatelse til økt mengde baneavisingkjemikalier.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Kontinuerlig overvåking av kjemiske og økologiske parameter vil hele tiden gi grunnlag for å vurdere eventuell påvirkning fra utslippet. Det ble etablert et eget miljøovervåkningsprogram med prøvetaking ved Rørvik lufthavn Ryum før vintersesongen 2017-2018. Det ble da opprettet overvåking av utslipp til overvannskanalen fra snødeponi, avisingssområde, oppstillingsplass og nordvestlige deler av rullebane, punkt P1. Vinteren 2019 ble punkt P2 opprettet i kanalen for å dokumentere effekten her i forbindelse med et uhell under flyavising. Prøvepunktet P3 ble opprettet vinteren 2019/2020 er lokalisert ved utslippspunktet til overvannsledning (sør-)øst for rullebanen. Denne ledningen fører med seg avrenning fra rullebanens østre side. Det ble brukt mer flyavising enn tidligere, men man ser ikke en tilsvarende økning i konsentrasjon av verken kjemikalier eller i

KOF- og TOC-nivåene i prøvepunktene. Med unntak av påvist glykol i januar 2019 ble det ikke påvist avisingskjemikalier i utløpspunkt som fører avrenning fra lufthavnen til overvannskanal (P1). Påvisning av glykol har ikke medført konstant forhøyede nivåer av KOF eller TOC. Påvisningen av glykol anses ikke å kunne påvirke overvannskanalen, og sjøen som endelig resipient, negativt.

Det har også blitt gjennomført resipientundersøkelser i henhold til i krav i vannforskriften, men resultatene fra denne undersøkelsen foreligger ikke enda.

I 2011 ble det funnet flere verdifulle naturtypelokaliteter med forekomst av flere rødlistede og dels truede arter på og inntil Rørvik lufthavn. Som følge av bl.a. nødvendige sikkerhetstiltak ble fire av disse lokalitetene mer eller mindre skadd høsten 2012. Samtidig ble det lagt inn flere hensyn for å forsøke å bevare og restaurere naturverdiene. Under en befaring 7.10.2013 ble disse lokalitetene reinventert og det ble etter dette lagt frem forslag til framtidig forvaltning av området. For enkelte miljøer vil minst mulig påvirkning være det beste, men for de fleste er det ønskelig med målrettet skjøtsel for å bevare naturverdiene. Kulturmarksengen ved Rørvik lufthavn slås to ganger om sommeren, som regel juni og august, av ekstern ressurs. Gresset blir ikke fjernet etter slåing. Lufthavnen er for øvrig opptatt av ikke å innføre fremmede frøbanker og/eller svartlistede arter til disse områdene. Avinor har valgt å ikke gjøre noen spesielle tiltak eller pålegge lufthavnene spesielle skjøtelsrutiner, da dette vil medføre høyere kostnader og behov for flere ressurser. Skjøtsel av de omtalte områdene er ikke lovpålagt.

Av fugl og pattedyr forekommer storspove (NT) i området, antagelig hekkende. Området har også funksjon for andre våtmarksfugler, som sandlo, men hittil er det ikke grunnlag for å avgrense egne viltlokaliteter her.

Fylkesmannen mener å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket, slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Utslippene skal følges opp med undersøkelser og målinger i vannforekomsten, og det vil være mulig å kreve ytterligere tiltak ved behov. Med bakgrunn i dette mener vi at risikoen for irreversibel skade på naturmangfoldet i vannforekomsten over tid skal være liten.

§ 10 – samlet belastning

Resipienten er klassifisert til å ha god økologisk tilstand. Et eventuelt utslipp vil medføre en belastning. Overvåkingen skal omgående medføre etablering av ytterligere tiltak dersom det påvises utslipp som vil forringe vannkvaliteten iht. miljømål.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Bedriften må derfor følge opp utslippet og resipienten med målinger av sentrale parametere. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene.

Konklusjon

Fylkesmannen har vurdert søknaden og opplysningene som har fremkommet under behandlingen, og gir Avinor AS tillatelse etter forurensningsloven for Rørvik lufthavn Ryum som omsøkt og på vedlagte vilkår.

For ordlyden i endringene vises det til vedlagte vilkårssett. Med dette forventer vi at driften foregår på en slik måte at nærmiljøulemper og faren for forurensning minimeres.

Frister i tillatelsen

Tiltak	Frist	Vilkår nr
Rapportering av utslipp (Årsrapport) i Altinn, inkludert miljøovervåkningsrapport	01.03 hvert år	11.5
Rapport etter overvåkning i henhold til vannforskriften	01.03.2021 første gang	12.2
Innrapportering i vannmiljø	01.03.2021 første gang	12.2

Ansvarsforhold

Avinor AS er ansvarlig for at anlegget drives i henhold til denne tillatelsen. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven § 78 og § 79.

Denne tillatelsen fritar ikke Avinor AS fra å innhente nødvendige tillatelser for andre sider av virksomheten som f. eks arbeidsmiljø, brann og eksplosjonsvern m.m.

Denne tillatelse fritar ikke Avinor AS for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jfr. forurensningsloven § 10, annet ledd. At forurensning er tillatt utelukker ikke erstatningskrav for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Krav om endringer kan stilles både fra forurensningsmyndighetene og fra bedriften. En eventuell endringssøknad skal foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført. Tillatelsen kan tilbakekalles eller endres jf. forurensningsloven § 18.

Regelhjelp

For informasjon om regler som kan være aktuelle for virksomheten/bedriften, viser vi til Miljødirektoratet sine hjemmesider www.miljodirektoratet.no

Miljødirektoratet lanserte våren 2015 nettstedet www.avfallsdeklarering.no. Bedriften må nå etablere en elektronisk profil på avfallsdeklarering.no. Miljødirektoratet har utarbeidet «*Brukerveiledning til avfallsdeklarering.no, M-355/2015*». Den kan lastes ned fra www.miljodirektoratet.no.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Bedriften er i brev av 08.04.2020 varslet om gebyr for Fylkesmannens saksbehandling.

Fylkesmannen har mottatt kommentar på dette varselet fra Avinor. Avinor skriver at de søkte i 2018 om revidert utslippstillatelse for Rørvik lufthavn. Bakgrunnen var at lufthavnen fikk en betydelig økning i antall overnattende fly da Widerøe innførte nye flyruter i desember 2017. Det ble på denne bakgrunn søkt om en økning fra 1500 liter glykol til flyavising til 10 000 liter, basert på de erfaringer Avinor har. I Fylkesmannens vedtak av januar 2019 ble det kun gitt tillatelse til 7000 liter. Avgjørelsen ble begrunnet med at behovet for 10 000 liter glykol ikke var godt nok dokumentert. For Fylkesmannens behandlingen av søknaden ble det betalt et gebyr på kr. 50.900,-.

Det viste seg allerede høsten 2019 at Rørvik lufthavn kom i brudd med den tillatelsen som ble gitt. Forbruket i 2019 var på 9336 liter og viser at Avinors antagelser med hensyn til forbruksvolum i søknaden var riktige, kanskje til og med konservative. Avinor søkte derfor 11. oktober 2019 om endring av forbruk av flyavisingkjemikalier, også denne gang tilsvarende 10 000 liter 100 % glykol.

Fylkesmannen har nå varslet gebyrfastsettelse tilsvarende gebyrsats 7 for behandlingen av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4 (arbeid med tillatelser). Avinor er uenig i at det beregnes gebyr for den aktuelle søknaden, og viser i den sammenheng til Forurensningsforskriftens § 39-10 (unntak): «Når særlige grunner foreligger kan forurensningsmyndigheten redusere eller frafalle gebyr etter § 39-4 til § 39-8.» Avinor mener at det foreligger særlige grunner for å helt frafalle gebyr i denne saken. De mener å ha redegjort tilstrekkelig for nødvendigheten av en tillatelse til utslipp på 10 000 liter i den opprinnelige søknaden, og at det er Fylkesmannens restriktive vurderinger i tilknytning til tillatelse fra januar 2019 som direkte foranlediger at det allerede nå må foretas en ny saksbehandling av opprinnelig omsøkt utslippsmengde. Når det ikke er faktiske endringer i driftskonsept eller annet på Avinor sin side som gjør det nødvendig å på nytt søke om utslipp av 10000 liter, oppfatter Avinor det urimelig med ytterligere gebyr i denne saken. Vi antar også at opplysningen av saken i forbindelse med behandling av opprinnelig søknad gjør det begrenset hvilket arbeidsomfang det representerer for Fylkesmannen å vurdere revidert tillatelse. Avinor ber derfor om at Fylkesmannen frafaller det varslede kravet om gebyr i denne saken.

Fylkesmannen er enig med Avinor om at det vil være begrenset hvilket arbeidsomfang det vil være med ny endring av denne tillatelsen. Vi har derfor varslet sats 7, som tilsvarer 0,5 ukeverk. Men vi er ikke enige i at det foreligger særlige grunner for å frafalle kravet om gebyr helt. Avinor hadde muligheten til å klage på vedtaket om utslippstillatelse av 17.01.2019.

På bakgrunn av de opplysninger som bedriften har gitt i søknaden, er bedriften plassert i gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4 (arbeid med tillatelser). Det betyr at bedriften skal betale et gebyr på kr. 16 600 for saksbehandlingen. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forurensningsforskriftens § 41-5. Eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyr må derfor betales i samsvar med ovenstående. Hvis Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløp bli refundert.

Klageadgang

Vedtaket om endring av tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes om Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Kopi av dette brev med vedlegg er sendt berørte i saken.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Elise Hermo Rusti
overingeniør
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Rørvik lufthavn Ryum i Nærøysund kommune

Kopi til:

NATURVERNFORBUNDET I NAMDALEN	c/o Frode Staldvik Løddingsvegen 246	7810	NAMSOS
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER
Kystverket Midt-Norge	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Fiskeridirektoratet	Pb. 185 Sentrum	5804	BERGEN
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Rørvik lufthavn Ryum

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18 1.ledd punkt 5. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 30.05.2017, 14.12.2017, 21.02.2018 og 16.03.2018 og endret på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad 11.10.2019. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 11. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 10.11.2020 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift (ansvarlig enhet)	Avinor
Beliggenhet/gateadresse	Rørvik lufthavn, Ryum, 7900 Rørvik
Postadresse	Postboks 150, 2061 Gardermoen
Kommune og fylke	Nærøysund, Trøndelag
Org. nummer (bedrift)	974 720 213
Lokalisering av anlegg	UTM sone 32, øst: 601709, nord: 7192252
NACE-kode og bransje	52.230 Andre tjenester tilknyttet lufttransport

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Arkivreferanse
2019.0024.T	5050.0051.01	2018/1681

Tillatelse første gang gitt: 17.01.2019	Tillatelse sist endret: 10.11.2020
Marit Lorvik (e.f.) seksjonsleder Klima- og miljøavdelingen	Elise Hermo Rusti overingeniør Klima- og miljøavdelingen
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift</i>	

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	10.11.2020	3.1.1	Forbruk av flyavisingskjemikalier endret fra 7000 til 10 000 100 % glykol/år. Flyavisingskjemikalier endret til tilsetningsstoffer
		11.2	Fjernet deler av teksten om volumstrømmålinger
		11.4	Fjernet deler av teksten
		12.1	Luft fjernet. Lagt til en setning i 2. avsnitt
		4	Endret til at virksomheten ikke skal ha utslipp til luft
		12.2	Endret etter overvåking gjennomført sommer 2020

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra baneavising og flyavising, samt for testing av utstyr for skum- og pulverbasert brannsløkkemiddel. Fylkesmannen skal til enhver tid holdes orientert om hvilke avisingskjemikalier som benyttes, med tilhørende vurderinger og dokumentasjon av miljømessige egenskaper og konsekvenser. Se vilkår 3.1 Utslippsbegrensninger for grenser for forbruk.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 13.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår 3.2, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår 3.2, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.6 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 12.7.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 12.1.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

3.1.1 Utslipp fra fly- og baneavising

Tillatelsen gjelder forurensning fra baneavising og flyavising, samt for testing av utstyr for skum- og pulverbasert brannsløkkemiddel med følgende forbruk:

1. Forbruk av baneavisingkjemikalier, tilsvarende et kjemisk oksygenforbruk på 7000 kg KOF/år.
2. Forbruk av flyavisingkjemikalier på 10 000 liter 100 % glykol/år

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

3. Månedlig testing av skumkanoner og årlig tømning av pulveraggregater på utrykningskjøretøy

Avrenning fra flyoppstillingsplass, snødeponi og bane tillates infiltrert i grunnen, og det skal legges til rette for naturlig nedbrytning i grunnen. Tiltak som kan øke den naturlige nedbrytningen i mettet sone skal løpende vurderes og inngå i internkontrollen. Overvåkningsprogram for utslippet skal utarbeides og revideres ved behov, jf. pkt 11.1

Utslipet omfatter også diffuse utslipp av små mengder tilsetningsstoffer (overflateaktive stoffer og korrosjonshemmere) som finnes i flyavisingskjemikaliene. Det skal dokumenteres at PEC/PNEC for tilsetningsstoffer i resipient er mindre enn 1. Dette gjelder for akkumulert effekt.

3.1.2 Utslippsreducerende tiltak

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet. Ved tilknytning til kommunalt avløpsnett fastsetter Vikna kommune nærmere krav.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende slik at restkonsentrasjonen av olje i avløpsvannet ikke overstiger 50 mg/liter.

Rørvik lufthavn har takflater, parkeringsplasser, trafikkarealer og rullebaner som i utgangspunktet utgjør store arealer som drenerer til fjorden. Overvann skal i størst mulig grad håndteres lokalt på Avinors områder ved infiltrasjon i grunnen og ved fordrøyning.

3.2 Utslippspunkt for prosessavløp

Avisningskjemikalier skal i hovedsak ledes til overvannskanaler som går til Brønnøyfjorden. De utslippene som ikke fanges opp av overvannssystemet vil infiltrere i grunnen rundt rullebanen, og drenerer hovedsakelig til sjø.

3.3 Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann skal enten tilfredsstillende bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 12 eller 13, eller eventuell påslippavtale med kommunen. Dersom andre aktører på lufthavnen har påslipp til Avinors nett og videre ut på kommunalt nett skal det etableres en avtale om påslipp fra eksterne aktører til Avinors avløpsnett og/ eller oljeutskiller.

3.4 Mudring

Dersom det som følge av bedriftens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten.

4 Utslipp til luft

Virksomheten skal ikke ha utslipp til luft.

5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2², eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22³.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Støy

Flystøy forutsettes regulert av planmyndighetene og luftfartsverket, jf. forurensningsloven § 2, pkt. 2⁶.

8 Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 10.5.

9 Avfall

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008, nr. 516

⁶ Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 01.10.1983

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Nedgraving og brenning av avfall er ikke tillatt. Lagring av farlige kjemikalier og farlig avfall skal gjøres i henhold til forurensningsforskriften kap. 18.⁸

10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann og grunn skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres. Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere miljørisikoen. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

10.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

11 Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.4).

⁸ Forskrift om begrensning av forurensning kapittel 18 Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall av 3. juli 2013 nr 1009

11.2 Utslippskontroll

Bedriften skal til enhver tid ha et utslipps- og resipientovervåkingsprogram for utslipp til grunnvann og vassdrag, som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til vann ved å gjennomføre målinger. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i vilkår 3.1.1 i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning, og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

For utslipp av komponenter som er regulert i vilkår i pkt. 3.1.1 skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 10.5. Alle diffuse utslipp skal rapporteres i egenkontrollrapporten.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

Kravene til kvalitetssikring av utslippsmålingene gjelder også for diffuse utslipp, herunder å velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. Alle diffuse utslipp skal rapporteres i egenkontrollrapporten.

11.4 Program for utslippskontroll

Ved utarbeidelse av program for utslippskontroll (måleprogram) skal bedriften:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver
- beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder.
- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (eksempelvis volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå
- velge frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester
- holde programmet for utslippskontroll oppdatert.

11.5 Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

12 Miljøovervåking

12.1 Overvåking av resipienter

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Dette gjelder så vel mulige effekter på grunn, vann og sedimenter i den grad dette er aktuelt.

I forbindelse med den årlige rapporteringen skal det vurderes om det er nødvendig med en revisjon av overvåkningsprogrammet eller om det er behov for tiltak for å overholde miljøkravene i resipienten. Tiltak skal vurderes ut fra en kost/nyttevurdering uavhengig om dagens utslippsgrenser overholdes. Dersom Fylkesmannen finner det nødvendig, på bakgrunn av undersøkelser og resultater, kan Fylkesmannen stille krav om konkrete tiltak. Revisjoner av overvåkingsprogrammet skal forelegges Fylkesmannen for eventuelle merknader.

Både avrenning til bekker og infiltrasjon i grunnen skjer i mildværsperioder, oftest i kombinasjon med snøsmelting og regn. Det er i disse periodene det er viktig å gjennomføre kontinuerlige serier med prøvetakinger for å få god dokumentasjon. Overvåkingsprogrammet bør ta utgangspunkt i resipientens tålegrense for relevante komponenter, som for eksempel KOF.

12.2 Overvåking etter vannforskriften

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet, som har vært utarbeidet i samarbeid med nødvendig fagekspertise. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av bedriften selv i samråd med konsulenten. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes forurensningsmyndigheten senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Bedriften gjennomførte første runden av overvåking av vannforekomsten i 2020. Det vil ut ifra resultatene fra den undersøkelsen fastsettes intervall for overvåkingen. Dersom bedriftens utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan det bli aktuelt å endre frekvensen for overvåking.

Resultatene fra undersøkelsen skal sendes forurensningsmyndigheten innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs

importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøets kodeverk finnes på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

13 Eierskifte, omdanning m.v.

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

14 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Dersom bedriften allerede har stilt garanti i henhold til tillatelsen, kan forurensningsmyndigheten i forbindelse med en nedleggelse eller lengre driftsstans likevel kreve at garantien om nødvendig utvides.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

15 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallforskriften) av 01.06.2004, nr. 930, kapitell 11

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenylyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktylyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350